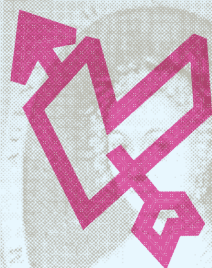

BW!

**FEMINISME
LENTE
2026**

BW!

Hey PINK!-ies,
wat leuk dat je de *Brull!* leest. Ook
deze editie is het ons weer gelukt om
een prachtige editie uit te brengen
(shoutout naar ons ;)). Je bent bij
ons aan het goede adres als je meer
wil weten over de activistische ge-
schiedenis van jazz, performative

males, of vegan crumble cake.
Wat ook leuk is aan deze editie
zijn de foto's, van bijvoorbeeld
de vrouwenmars, bijzondere land-
schappen en guerilla girls. Veel
lees- en kijkplezier lieverds! We
danken ook iedereen die iets heeft
gestuurd, dat vinden we heel fijn.

KOM BIJ DE REDACTIE

Ik hoef niet uit te leggen wat de *Brull!* is, want je leest 'm nu :). Binnen
de redactie zijn er de standaard bestuursrollen die je op je kunt nemen:
als voorzitter hou je de deadlines in de gaten en leid je de vergaderingen,
als secretaris notuleer je en maak je de agenda's en als penningmeester
maak je de begroting.

Dat zijn eigenlijk de bijrollen, want binnen de redactie zijn de
meeste mensen bezig met het schrijven en vormgeven van de *Brull!*.
We zijn altijd op zoek naar mensen die twee dingen willen doen, en
als het je leuk lijkt ben je van harte welkom! Ook als je andere inhoud
wilt leveren, zoals bijvoorbeeld tekeningen/schilderijen/foto's of hele
andere ideeën hebt voor in de *Brull!* is dat van harte welkom. Iedereen
is welkom, ook als je geen uren per week eraan kunt besteden. Als je
geïnteresseerd bent, stuur dan een mailtje naar redactie@pinkpolitiek.nl

Redactie

Thirza Lont
Fabian van der Knaap
Belle Madelief de Jong
Daan Zeilstra
Tim de Groot

Schrijvers

Thirza Lont
Ida Bakker
Fabian van der Knaap
Fender van Wieringen
Tim de Groot

Vormgeving

Daan Zeilstra

Dichters

Belle Madelief de Jong
Tessa Behrens
Sam de Munck

Fotografie

Anthe Schat
Fender van Wieringen
Tim de Groot

Met dank aan

Japie de ezel

Deze *Brull!* is gedrukt
op BioPuur door
Peterprint, Groningen

Redactie e-mailadres

redactie@pinkpolitiek.nl

Feministische held

Judith Butler

Favoriet boek

De krater

Favoriet politiek kunstenaar:

Guerilla Girls (meer op p.28)

Kutst aan het patriarchaat

De geïnternaliseerde angst om
je ware zelf te zijn uit angst voor
reacties van anderen.

**TIM
DE GROOT**
(HEN/HIJ)

Feministische held

Ik kan niet kiezen

Favoriet boek

De geschiedenis van mijn
seksualiteit, Tobi Lakmaker

Kutst aan het patriarchaat

Dat je als niet man (of vrouw
in mijn geval) meestal niet
helemaal serieus wordt genomen

**THIRZA
LONT**
(ZIJ/HAAR)

Feministische held

Angela Y. Davis

Favoriet boek

Sunrise on the Reaping -
Suzanne Collins

Favoriet politiek kunstenaar

Charles Mingus

Kutst aan het patriarchaat

Het feit dat ik geen jurk mag
dragen :(

**FABIAN
VAN DER
KNAAP**
(HIJ/HEM)

Feministische held

Rosa Luxemburg

Favoriet boek

I Who Have Never Known Men
van Jacqueline Harpman

Favoriet politiek kunstenaar

Tina Modotti

Kutst aan het patriarchaat

Het idee dat de levens van
tientallen miljarden vrouwen
door de geschiedenis heen
verpest zijn of onmogelijk zijn
gemaakt door patriarchale
onderdrukking.

**BELLE
MADELIEF
DE JONG**
(ZIJ/DIE)

Feministische held

Marsha P. Johnson

Favoriet boek

Parable of the Sower

Favoriet politiek kunstenaar

Harun Farocki

Kutst aan het patriarchaat

Dat Niet-mannelijke stemmen
door de eeuwen heen
systematisch uit de
geschiedenis zijn gewist.

**DAAN
ZEILSTRA**
(HIJ/DIE)

maak kennis met de redactie

RUBRIEK

5

Gelijkheid is pas
gelijkheid als
iederéén gelijk is.

RECENSIE

7

Women,
Culture
& Politics

GEDICHTJES

19

(Mijn moeders
zijn lesbisch)

EEN ACTIVISTISCHE GESCHIEDENIS

9

STARTERPACK

Performative
Males

20

Feminist
March

21

FOTO'S

23

Performative
Males

ze dragen niet overdreven
mannelijke kleding, hebben
een snorretje, lezen dezelfde
boeken als ik en hebben
veel vrouwelijke vrienden
(tenminste, dat claimen ze)

RUBRIEK

25

Fiets
fotograaf

FOTO'S
VAN IETS
LEUKS

ARTIKEL

Guerilla
Girls

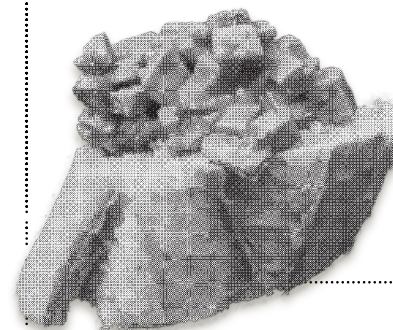

28

RECEPT

Vegan
Kip
Kerrie

32

Zo
Vrij
Als
Een
Kip

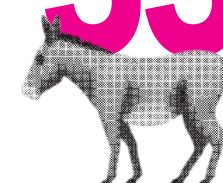
31

GEDICHT

RECEPT

Pompoen
Crumble
Cake

33

FEMINISME

Zelfstandig naamwoord

[femi'nismə]

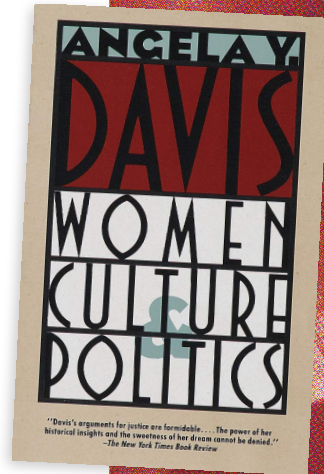
Het woord feminisme heeft tegenwoordig veel betekenissen. Voor sommige mensen heeft het zelfs een negatieve connotatie, zij ervaren feminisme meer als een aanval. Om de verschillende interpretaties van dit omstreden woord onder een loep te nemen, gaan we allereerst terug naar zijn oorsprong. In het Engels verscheen het woord feminism pas laat – rond 1841 maakte het zijn intrede in de Engelse taal, alhoewel het toen nog iets betekende als “de toestand van vrouwelijk zijn”. Evenwel de term in Frankrijk al in 1831 was gekoppeld aan vrouwenrechten. Al was deze actie wel van een man, Charles Fourier. Feminisme uitte zich toen vooral als het zogenaamde liberale feminisme: gelijke rechten voor mannen en vrouwen op gebieden als stemrecht en educatie. Er bestonden destijds ook socialistische feministen, die zich bezighielden met het kleinigheidje van het omverwerpen van het patriarchaat. Een eeuw later breidde naast Fourier ook een vrouw de definitie van feminisme uit. Feminist Simone de Beauvoir meent namelijk dat je niet als vrouw wordt geboren, maar tot vrouw wordt gemaakt. Verschillen tussen man en vrouw zijn volgens haar niet aangeboren, maar komen voort uit de maatschappij waarin je opgroeit. Met deze observatie van gelijke genders stelde zij de tweederangspositie van vrouwen aan de kaak.

Maar tegenwoordig draait het feminisme niet meer simpelweg om ‘vrouwenrechten’, het richt zich nu namelijk ook op emancipatie van genderqueer, trans en intersekse personen en op het doorbreken van normen rondom mannelijkheid. Dit heet intersectioneel feminisme. Gelijkheid losstaand van gender, huidskleur of klasse staat nu voorop. Feminist bell hooks zegt dat feminisme voor iedereen is en probeert in haar omschrijving van feminisme het expliciet benoemen van man of vrouw te vermijden. Mannen hoeven feminisme volgens haar niet te zien als iets gevaarlijks, als een beweging die hun rechten tracht af te pakken. Behalve als ze gelijkheid zien als een inperking van hun comfortabele leefsituatie, hoeven ze nergens bang voor te zijn.

Dat het feminisme nieuwe doelen heeft geïntroduceerd betekent helaas niet dat de originele idealen behaald zijn. Vrouwen (zoals ze gezien worden door de maatschappij) worden in Nederland nog vaak achtergesteld op gebieden van salaris, gezondheid en veiligheid. Ondanks dat de meeste mensen dit – hopelijk – verkeerd vinden, wordt de term feminisme door veel mensen niet gezien als iets waar zij achter staan. Misschien gaan de nieuwe ontwikkelingen voor deze mensen te snel en zien zij door alle verschillende types feministische bomen het feministische bos niet meer. Maar teruggaan naar de originele definitie van feminisme, die over vrouwen en mannen ging, is niet de oplossing. Feminist Audre Lorde benadrukt dat de onderdrukking van de ene groep niet ‘belangrijker’ is dan de onderdrukking van een andere groep. Gelijkheid is pas gelijkheid als iederéén gelijk is. Toch zou het kunnen dat de nieuwe focus van feminisme te overweldigend is voor mensen die in principe wel voor gelijkheid zijn, maar nieuwe concepten binnen het feminisme nog niet helemaal begrijpen (en ze daardoor misschien zelfs eng vinden). De vele verschillende vormen van feminisme, waarvan er in deze tekst maar een paar benoemd zijn, helpen hier ook niet bepaald mee – wanneer ben je nou eigenlijk een feminist? Eén duidelijke definitie van feminisme zou hierbij kunnen helpen. Die vooral gaat over gelijkheid, gewoon gelijkheid voor iedereen. Misschien wordt de wereld dan zoals bell hooks zou willen, en kan eindelijk iedereen zich feminist noemen.

WOMEN, CULTURE & POLITICS

Angela Y. Davis

Dit boek kwam voor het eerst uit in 1989, en bestaat uit artikelen en speeches die Angela Davis tussen 1983-1989 heeft geschreven en voorgedragen. Het was de tijd van president Ronald Reagan, de terreinwinst van conservatieve krachten in de VS en enorme militarisering. Klinkt bekend?

Thema's

Davis schreef het boek in drie delen: het eerste deel gaat over feminisme en het nastreven van gelijkheid en vrede, het tweede deel over internationale zaken en het derde deel over vrouwen binnen het onderwijs en cultuur.

In deel 1 gaat het onder andere over gebrek aan begrip van witte vrouwen (vaak van de midden- en bovenklasse) over het gebrek aan vrouwen van gemarginaliseerde groepen binnen de feministische beweging, bijvoorbeeld zwarte vrouwen en witte vrouwen uit de arbeidersklasse. Volgens Davis komt dit door het gebrek aan inter-sectioneel denken: veel van deze rijke witte vrouwen binnen de beweging kijken alleen maar naar problemen die vrouwen ervaren omdat ze vrouw zijn, in plaats van te kijken

**HOE
DE TIJDEN
NAUWELIJKS
VERANDERD
LIJKEN TE
ZIJN**

naar alle problemen die vrouwen ervaren, zoals armoede, racisme en andere vormen van onderdrukking.

Ook schrijft Davis in dit deel van het boek over de manier waarop de Reagan-regering keihard bezuinigt op gezondheidszorg en plannen voor sociale zekerheid (zoals programma's die jongeren aan studies en banen helpt) om het geld vervolgens naar het leger door te sluizen.

Nogmaals: klinkt bekend, toch?

In deel 2 schrijft Davis voornamelijk over door de VS gesteunde staatsgrepen en apartheidstaat Zuid-Afrika. Ook is er een lang artikel over vrouwen in Egypte opgenomen, dat écht het lezen waard is. Het laat bijna in 'real-time' zien hoe Angela Davis de situatie daar analyseerde, en ze

laat messcherp zien hoe witte vrouwen uit de VS op de problemen focussen waar veel Egyptische vrouwen (ook de feministen) juist minder mee bezig zijn, en de racistische ondertoon die uit de wit-feministische beweging in de VS kwam. Ook laat ze zien hoeveel weerstand ze kreeg vanuit Egyptische feministen toen ze zulke problemen ook probeerde aan te stippen, gewoon doordat Egyptische feministische

krachten moe waren van dat verhaal, en moe waren om op die manier gebruikt te worden als pion is Amerikaans racisme.

In deel 3 schrijft Davis onder andere over kunst en politiek. Ze citeert mensen en maakt zelf ook het punt dat kunst politiek is. Ze zet veel abstracte kunst

Leuk om te lezen?

Ja, zeker! Angela Davis is sowieso een goede schrijver die je gelezen moet hebben, en ze schrijft heel leesbaar. Soms zijn de opsommingen wat lang, maar dat is omdat zij gewoon heel secuur en volledig probeert te zijn. Verder is het boek ~240 pagina's en goed opgedeeld zodat je het tussen-door ook kunt lezen. Ik ben normaal geen fan van het lezen van een collectie artikelen en speeches, maar dit boek was voor mij een uitzondering.

weg als 'bourgeois', omdat het kunst is die niks probeert te zeggen. Volgens haar moet kunst altijd een boodschap hebben, of de realiteit van werkende mensen laten

zien. Daarnaast is veel van deze kunst niet toegankelijk voor de arbeidersklasse en mensen van kleur.

Ook schrijft ze over Zwarte Amerikaanse Muziek, dat zij omschrijft als de enige vorm van kunst die tot slaafgemaakten hebben

meegenomen uit West-Afrika en in leven hebben kunnen houden door op de plantages te zingen. Deze muziek heeft altijd een boodschap gehad, en dat is waar de kracht van die kunst in zit. Hierover is op pagina 9 meer te lezen in het artikel 'Een activistische geschiedenis van jazz'.

Met 'wit feminisme' doel ik dus op een feministische beweging of deel van de feministische beweging die alleen strijdt tegen problemen die exclusief vrouwen raakt, en geen visie daarbuiten hebben. Ik heb het dus niet over alle feministen die wit zijn.

EEN ACTIVISTISCHE GESCHIEDENIS VAN JAZZ

9

1850 tot 2026

Alle muziek is politiek. Als er geen bewuste politieke boodschap is, dan pleit het voor de status quo. Reclamemuziek? Dat is kapitalistische propaganda. 'Silly love songs'? Dat is propaganda voor (meestal) heteronormatieve en monogame relaties. Liftmuziek? Dat is normalisatie van de commodificatie van muziek. Door het te draaien in een situatie waar je helemaal niet met muziek bezig bent, verlaag je muziek tot goedkoop entertainment, in plaats van een kunstvorm.

Jazz kent een geschiedenis die begon rond het eind van de 19e eeuw. Op de plantages zongen tot slaafgemaakten de zogeheten 'work songs', met soms een dubbele lading, en de blues-zangeressen uit de jaren '20 zongen over seksueel geweld en andere vormen van onderdrukking. Havenarbeiders zongen over onderdrukking door hun baas, en hun vakbond was een van de voorvechters van jazz in die tijd. Jazz was de muzikale dimensie van de burgerrechtenbeweging in de jaren '50 en '60, en vindt vandaag nog steeds haar politieke roots terug. Dit is een grof overzicht van de activistische geschiedenis van jazz aan de hand van een paar voorbeelden, en ik raad iedereen aan om hier dieper in te duiken.

• DE WORK SONGS

De Verenigde Staten kent, net als Nederland, een bloedig slavernij-verleden. Tot slaafgemaakten werden uit (vooral) West-Afrika meegenomen en gedwongen tewerkgesteld op de plantages in Amerika. Tegelijkertijd namen de tot slaafgemaakten delen van hun eigen cultuur mee. Het grootste deel van die cultuur werd onderdrukt door de witte onderdrukkers, maar de 'work songs' zijn daarin een uitzondering. De work song moest weliswaar veranderen (zo moest er in de taal van de onderdrukker gezongen worden, dus in het Frans, Spaans en uiteindelijk Engels), maar de kern bleef hetzelfde: het is muziek die gezongen wordt om tegelijkertijd de monotone arbeid op de plantage dragelijker te maken, en uitdrukking te geven aan hun lot. Er werd meestal gezongen door middel van vraag en antwoord: een iemand zong eerst, waarop de groep de zin herhaalde of erop antwoordde. Zo kon iedereen meedoen, ook als tot slaafgemaakten zich in een nieuwe omgeving zouden bevinden.

Gezagsondermijnende boodschappen waren niet toegestaan, maar dat geldt alleen als je daarop betrapt wordt. De tot slaafgemaakten zongen daarom hun work songs met dubbele betekenissen die alleen zij begrepen, en hun onderdrukkers niet. Dat was hun manier van 'stil' verzet. Daarnaast was de work song een manier om eigen waardigheid te handhaven. Door te zingen zeiden ze eigenlijk: 'Ja, wij hebben ook een stem, *I am somebody*,' ook al werden ze zo extreem uitgebuit.

Dit stuk is
gebaseerd op
'Work Songs'
- Ted Gioia
(2006)

• HOE DE VAKBOND HET GELUID VAN JAZZ INTRODUCEERDE

In 1907 was er een historische staking in de haven van New Orleans. De lokale vakbond voor havenarbeiders (Longshoremen's Protective Union Benevolent Association, of LPUBA) bracht de economie van de stad compleet tot stilstand. Dit verhaal is niet zozeer een voorbeeld van activistische jazz, maar van de manier waarop de zwarte arbeidersbeweging jazz verspreidde binnen hun gelederen.

Veel jazzmuzikanten uit die tijd werkten in de haven. Louis Armstrong was er een van, maar ook Jelly Roll Morton en Willie Parker hebben een groot deel van hun jonge jaren op de steigers doorgebracht. Door de aanwezigheid van een sterke vakbond hadden zwarte muzikanten betrouwbaar werk en vertegenwoordiging binnen de arbeidersbeweging. Hun muziek verspreidde zich door de gemarginaliseerde delen van de samenleving en faciliteerde uiteindelijk zelfs multiculturele betrekkingen, en dat in een van de meest gesegregeerde steden op het continent. De zwarte vakbonden (ja, vakbonden waren natuurlijk gesegregeerd) zorgden voor zalen waar de muzikanten hun nieuwe muziek konden uitvinden, en waar ze beschermd werden tegen de overheid, die de muziek het liefst uitgeroeid zag. Dankzij de vakbond kon jazz ontstaan.

Maar het ging om meer dan alleen een zwarte stijl, of esthetiek. Het ging ook om de boodschap van verzet die erin school. Het was geen achtergrondmuziek, maar het volkslied. Buddy Bolden, de legendarische trompettist die onder andere als inspiratie geldt van Louis Armstrong, stond als havenarbeider-muzikant middenin de New Orleans-arbeidersbeweging. Zijn oude buurman was havenarbeider en voorzitter van de LPUBA geweest, en zijn zwager was ook van de vakbond. Bolden's repertoire reflecteerde ook de kritiek van de zwarte werkende klasse op de werkcultuur in de haven. Een lied dat hij vaak speelde heet *Don't Go Way Nobody*, dat direct de link legt tussen de uitbuiting van havenarbeiders en kapitalistisch tijdsmanagement:

*I've worked on the levee front
Right in the brioling sun;
I've worked on every steamboat too
That ever dare to run
Worked at the docks
From morn till night,
And burnt out lots of men;
When the whistle blew to kock off
The boss would yell out then:*

Dit hoofdstuk is gebaseerd op het boek 'Brassroots Democracy' van Benjamin Barson (2024)

(refrein)

*Don't go way nobody
Don't nobody leave
Cause I need somebody
To help me I believe,
Stay right here, and be nice,
I don't want to tell you twice
Don't go way nobody
Don't nobody leave.
I used to be a railroad man,
Had wrecks most every night;
The reason that I quit the job,
Was getting too much fight.
I saw a man, hold up a train,
Passengers were in dread;
He held a big gun in his hand,
And this is all he said*

(refrein)

Wat nog wel het krachtigst is aan dit lied, is dat het eerste en het tweede couplet hetzelfde oordeel vellen: mensen worden keihard uitgebuit. Alleen gaat het in het eerste couplet over de baas, en in het tweede gaat het over een dief die een trein overvalt. De conclusie is dus:

DE BAAS PLUKT JE KAAL.

• CLASSIC BLUES ZANGERESSEN UIT DE JAREN '20 TW: HUISELIJK GEWELD

Blues is volksmuziek, in ieder geval van oorsprong. De kracht van de blues is dat het simpelweg dingen benoemt zoals ze zijn, en daar vervolgens niet eens altijd een oordeel over velt. De blues stipt onderwerpen aan die meestal niet in liedjes wordt genoemd. Zo ging veel blues die door vrouwen zoals Gertrude 'Ma' Rainey en Bessie Smith werd gezongen over dingen zoals huiselijk geweld en seksueel geweld van mannen, of over mannen die op een blauwe maandag ineens vertrekken en de vrouw met de kinderen achterlaat.

Angela Davis besprak de muziek van deze twee zangeressen in haar boek 'Blues Legacies and Black Feminism'. Ze geeft daarin voorbeelden van teksten die langskomen van de zangeressen. Zo nam Bessie Smith in 1923 *Mistreatin' Daddy*¹ op:

*Daddy, mama's got the blues,
the kind of blues that's hard to lose
'Cause you mistreated me and drove
me from your door (...)*

*If you see me setting on another
daddy's knee
Don't bother me, I'm as mean as can be
I'm like the butcher right down the street
I can cut you all to pieces like I would
a piece of meat (...)*

1. Daddy/'mommy' verwijzen in Afro-Amerikaanse volkstaal naar een mannelijke/vrouwelijke minnaar.

Dit lied had best een revolutionaire boodschap. Afro-Amerikaanse vrouwen zullen ongetwijfeld onder elkaar over (hun) mannen geklaagd hebben, en misschien kwam huiselijk geweld wel ter sprake. Deze muziek werd echter door iedereen beluisterd, ook door mannen, en zelf door witte mensen. Dit werd in de samenleving gezien als een persoonlijk probleem, maar door het persoonlijke politiek te maken, gaf Smith een stem aan talloze vrouwen die gebukt gingen onder het regime van het patriarchaat, tegen de wil van bijvoorbeeld de kerk in.

Nog een voorbeeld van activistische blues wordt gezongen door Ma Rainey. Het activistische hieraan wordt nog wel eens over het hoofd gezien. Het gaat over de benoeming van zwarte vrouwen hun seksualiteit. Zoals in Bessie Smiths *He's Got Me Goin'* (1929):

*Don't know what's come over me,
done lost my self-control
He's the sugar in my tea,
the jelly in my roll²
Got me goin', he's got me goin',
but I don't know where I'm headed for*

*Gee, I've got a lovin' man,
one of them handsome brutes
He's built according to that plan,
too bad when it suits
Got me goin', he's got me goin',
but I don't know here I'm headed for*

Tegenwoordig zou je dit kunnen zien als gewone seksuele uitingen in muziek, maar honderd jaar geleden was dit voor veel (witte) mensen gewoon eng. Een vrouw die seksualiteit toont is al niet netjes, maar een zwarte vrouw die dat doet is ronduit schandelijk volgens de witte normen van die tijd. In teksten van Ma Rainey werd zelfs lesbische aantrekking uitgebreid bezongen. In *Prove it on me Blues* (1928):

*(...) Went out last night with
a crowd of my friends
They must've been women, 'cause
I don't like no men*

*It's true I wear a collar and a tie
Make the wind blow all the while
'Cause they say I do it,
ain't nobody caught me
Sure got to prove it on me (...)*

*Wear my clothes just like a fan
Talk to the girls like any old man
'Cause they say I do it,
ain't nobody caught me
Sure got to prove it on me*

Het personage dat Rainey vertolkt zegt hier drie belangrijke dingen: ze gaat om met vrouwen en houdt niet van mannen; ze neemt (gedeeltelijk) de rol aan van een man in het uitgaansleven; en ze verwijst naar de criminalisering van lesbische liefde in de laatste twee regels van het liedje.

Dit hoofdstuk is gebaseerd op 'Blues Legacies and Black Feminism' van Angela Davis (1999)

● JAZZ ALS MUZIKALE DIMENSIE VAN DE BURGERRECHTENBEWEGING

De burgerrechtenbeweging zoals wij die kennen vond plaats in de jaren '50 en '60. Jazzmuzikanten waren hier vaak ook mee bezig, maar er waren verschillende stromingen. Zoals elke bevrijdingsbeweging heb je gematigden en radicalen. Gematigden (zoals Duke Ellington en Louis Armstrong) probeerden te streven naar emancipatie door zich zo netjes en redelijk mogelijk op te stellen, dus door de witte mensen te tonen: 'Kijk, wij zijn helemaal niet zo anders.' De radicalen vonden juist dat het niet aan hen was om aan te tonen dat zij ook mensen waren, en zorgden dat ze kregen wat hen toebehoorde.

Fables of Faubus (1959) is een compositie van Charles Mingus, dat gaat over de 'Little Rock Nine,' de negen Afro-Amerikaanse leerlingen die in 1957 zich hadden ingeschreven bij een voormalige 'whites-only' middelbare school. Op de dag dat zij voor het eerst naar school gingen, had de gouverneur, Orval Faubus, de nationale garde ingeroepen om 'de vrede te bewaken.' Zoals zo vaak ging het nooit om het bewaken van de vrede, maar was dat een eufemisme. Het was namelijk bedoeld om te voorkomen dat deze Afro-Amerikaanse leerlingen naar school konden. Charles Mingus heeft hier toen een nummer geschreven, over de racistische

gouverneur en de mensen die integratie tegen probeerden te houden. Op de opname destijds is geen tekst, omdat het label te tekst te radicaal vond om uit te brengen, maar in de live-uitvoeringen werd die wel altijd gezongen:

*Oh lord, don't let 'em shoot us!
Oh lord, don't let 'em stab us!
Oh lord, don't let 'em tar an feather us!
Oh lord, no more swastikas!*

Oh lord, no more Klu Klux Klan!

*Name me someone, who's ridiculous,
Danny!*

Governor O. Faubus!

*Why is he so sick and ridiculous,
Danny?*

*He won't permit us in his schools!
Then he's a fool!*

*Boo! Nazi Fascist supremists!
Boo! Ku Klux Klan
(With your Jim Crow plan)*

*Name me a handful that's ridiculous,
Dannie Richmond*

Bilbo, Thomas, Faubus, Russel,

Rockefeller, Byrd, Eisenhower!

Why are they so sick and ridiculous?

Two, four, six, eight:

They brainwash and teach you hate!

(...)

In de Verenigde Staten van 1959 is het te verwachten dat een groot label als Columbia deze tekst niet wilde publiceren, maar het is wel een goed voorbeeld van de denkwijze van de radicalen binnen de burgerrechtenbeweging. Mingus omarmt de Afro-Amerikaanse cultuur in de manier waarop hij schrijft, zingt en met de band speelt. De muziek is doordrenkt met blues, en de call-and-response grijpt terug op de 'oudere' vormen van Afro-Amerikaanse cultuur. Dit is in sterk contrast met de manier waarop Duke Ellington zijn emancipatiestrijd voerde.

Vanaf de jaren veertig begonnen Ellington en Billy Strayhorn (zijn belangrijkste muzikale partner) veel suites te schrijven. De suite is een klassieke compositievorm, waardoor het nieuw was om jazz in zo'n vorm te gieten. Duke Ellington, zoals eerder gezegd, was een meer gematigde speler binnen de jazz-scene als het ging om burgerrechten. Dat betekent echter niet dat hij minder goed wist waar hij het over had.

Een van de suites die Ellington schreef was *Black, Brown and Beige*, voor het eerste optreden van zijn orkest in Carnegie Hall (het 'Concertgebouw' van New York). Het was een stuk van zo'n 30-40 minuten, en gaat over de geschiedenis van Afro-Amerikaanse mensen, van het begin van de handel in tot slaafgemaakten tot aan de Tweede Wereldoorlog. Zijn doel was niet alleen

THEY BRAINWASH AND TEACH YOU HATE!

om te laten zien dat er een Afro-Amerikaanse geschiedenis bestaat (gezien zij, net als andere gemarginaliseerde groepen, vaak uit de geschiedenis gewist worden). Zijn doel was ook om te laten zien dat hij, en jazz als kunstvorm, kan losbreken uit het format van 3 minuten durende liedjes. Dat laatste was (in ieder geval voor hem) ook een vorm van emancipatie: laten zien dat Afro-Amerikaanse muziek kan meedoen als 'serieuze muziek,' naast composities van bijvoorbeeld Mahler, Mozart en Beethoven. In de jaren '60 schreven Strayhorn en Ellington 'My People,' dat geldt als activistisch werk.

• ACTIVISTISCHE JAZZ IN NEDERLAND - DE INSTANT COMPOSERS POOL

1966 was het meest revolutionaire jaar van de jaren '60. De anarchistische Provo's waren regelmatig in het nieuws, de Telegraafrellen vonden plaats en er hing gewoon een zweem van revolutie in de lucht. Saxofonist Willem Breuker schreef naar aanleiding van de Telegraafrellen zijn *Litany for the 14th of June*: een activistisch stuk over repressie (Lees het Wikipedia-artikel over de Telegraafrellen voor meer context).

HET IS BIJNA COMPLETE

Een jaar later werd de Instant Composers Pool (ICP) opgericht. De drie hoofdpersonen in dit verhaal: pianist Mischa Mengelberg, drummer Han Bennink, en Breuker. Hun oprichting was nog meer een politieke dan muzikale zet, en hun oprichtingsstatement leest nog het meest als een manifest. Er hangt een idealistische sfeer rond de band. Zo wilden ze onafhankelijk zijn van labels en hun platen zelf financieren, omdat labels en platenmaatschappijen een negatieve invloed hadden op de kunstvrijheid. Het ICP was later een belangrijke factor in het oprichten van de Beroepsvereniging Improviserende Musici (BIM): de jazzvakbond die vandaag de dag nog steeds bestaat.

Het ICP heeft niet specifieke bekende stukken die activistisch zijn, zoals Willem Breukers *Litany* (dat dus nog voor de oprichting van het ICP was geschreven). Het ICP zelf was het statement. In de manier waarop ze speelden bijvoorbeeld: alles hangt af van het moment. Er wordt meestal niet afgeteld voordat een nummer begint, en het is niet van tevoren bepaald wie de melodie speelt. Misschien maken ze een setlijst en spelen een nummer niet, of spelen ze een liedje dat helemaal niet op de setlijst staat. Het is bijna complete anarchie. Maximaal democratisch dus, precies volgens hun idealen.

ACTIVISTISCHE JAZZ VAN NU

Er is misschien geen radicaal geluid zoals Mingus dat presenteerde, maar veel en ook bekende jazzmuzikanten schrijven nog steeds activistische nummers. Fay Claassen bijvoorbeeld, een van de bekendste jazz zangeressen van Nederland, schreef *Fast Future People* (2025), als protest tegen AI en de robotisering in onze samenleving. Er is zelfs een bigband opgericht met een vrouwenquotum: het *Nu Art Orchestra* (sinds 2023) van Marike van Dijk. Hoewel de nummers zelf geen activistisch motief lijken te hebben, is dit natuurlijk een enorm statement, en bij elk concert wordt duidelijk dat dit ook een feministisch project is. Soms is het het sterkst om te laten zien wat je bedoelt, in plaats van het alleen te vertellen.

Mijn interesse voor activistische jazz is echter niet alleen een hobby. Met mijn eigen band Hextet speel ik ook jazz met activistische trekjes. Op mijn eerste album, dat dit jaar uit is gekomen, staan er een paar met specifieke boodschappen. In *Op de Dijk* en *Sweet Lake Dream* wijs ik terug naar mijn roots, en de mensen, plekken en natuur die mij groot hebben gebracht. In *Het Leven is een Koortsdroom* hoor je een gedicht over alle bizar mooie en verschrikkelijke dingen die in onze wereld naast elkaar bestaan, en *Halsema's Hangijzer* gaat over het repressieve geweld dat bij de Palestina encampments werd ingezet door onder andere de burgemeester van Amsterdam.

“

Ik roep alle kunstenaars op om altijd politiek te blijven. De geschiedenis heeft laten zien dat het kan, en dat kunst een grote impact kan hebben op de denkwijze en de tijdgeest. Zoals Angela Davis zei: We kunnen geen beweging bouwen die zich effectief een nieuwe wereld kan voorstellen, als we niet erkennen dat kunst en cultuur daar een centrale rol in spelen (2025).

”

GEDICHTJES

Een wij zonder jij

Onze schaduwen maakten het silhouet
Die posities die jij zo vaak in de avonden al op je telefoon zag.
Zonder dit ooit eerder gedaan te hebben,
leek jij met al het zelfvertrouwen mij te wijzen hoe het moest.
Ik kijk naar jou, maar jij niet naar mij.
Want voor jou kijkt de hele wereld mee.
Bewijs jij aan hen dat jij wel echt een man bent?

Vergelijking

Hoe ben je ooit goed genoeg,
Als je beter bent dan een ander
Eigenwaarde met een voorwaarde
Ander waarde met een reden
Met een oordeel en vergelijking
Is wat is nooit genoeg

Luister

De speerpunt staat op mij gericht
Hoe durven ze, Ik heb toch niks fout gedaan?
Tot ik mij besef dat ik voor de spiegel sta
Ik heb de speer in mijn handen
Ik kan de speer laten vallen
En besef mij hoe ik ook mij gevangen hou

Nat

Waarom zo droog, waarom niet nat
Maar hij vergat, dat ik ook emoties had

Toen mijn ex nog mijn vriend was

Ik sta boven jou, zonder woorden zei je dat.
Hiervoor was ik gelijk,
Maar nu zet jij ons onder iedereen
Maar toch plaats jij mij onder jou

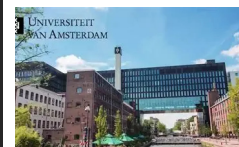
Productlabel:

Ik ben gemaakt van vrouwenliefde
(Mijn moeders zijn lesbisch)

PERFORMATIVE

Performatieve feminist male starterpack: Amsterdam

Stemt maar haat 'hyperfeministische' vrouwen

Eenzijdige poly
relatie of
polyrelatie 'maar zij
weet het niet'

Ghost je een maand en
gebruikt
zelfgediagnosticeerde
ADD/autisme/depressie als
excuus

Hinge
Daddy issues

Doodsangst voor satisfyers

Schept op over hoeveel vrouwen hij heeft gekwetst

Papa heeft een huis voor hem
gekocht in Amsterdam-oost

Cineville

*Je krijgt een rash door zijn
ongewassen baard*

MEER OP
PAGINA 23

MALES

Papa heeft een huis
voor hem gekocht
in Amsterdam-Oost

Doodsangst
voor satisfiers

Daddy
issues

Stemt BIJ1 maar haat
'hyperfeministische'
vrouwen

*Je krijgt een rash
door zijn ongewassen
baard*

Schept op over
hoeveel vrouwen hij
heeft gekwetst

Performative males zijn mannen die er leuk en lief uitzien: ze dragen niet overdreven mannelijke kleding, hebben een snorretje, lezen dezelfde boeken als ik en hebben veel vrouwelijke vrienden (tenminste, dat claimen ze).

Even voor de duidelijkheid: ik vind dat mannen zich mogen kleden zoals ze willen. En van mij mogen ze boeken van Angela Davis lezen.

Waar ik (en met mij het internet) problemen mee heb is dat een snorretje, alto kleding en door vrouwen gebrouwen bier als pleister worden gebruikt voor stiekem vrouwonvriendelijk gedrag. Vrouwen voelen zich aangetrokken tot deze mannen, mede omdat ze 'veilig' lijken en claimen feminist te zijn, maar dit is alleen een laagje slechte kwaliteit nagellak. In mijn vele ontmoetingen met deze mensen heb ik twee soorten performative males geïdentificeerd, die ik hieronder graag met je bespreek.

Performative males een analyse door de ogen van een female

Kitchen table performative male Harry:

Hij is knap, lang, studeerde literatuur-wetenschappen (en dat koos hij écht niet om vrouwen te ontmoeten). Harry heeft altijd een vriendin, maar hij flirt ook met iedereen. Nadat hij het met zijn laatste partner uit het niets heeft uitgemaakt (geloof Harry, dat was zwaarder voor hem dan voor haar) - gaat hij een jaar lang over de wereld reizen waar hij zich gedraagt als promiscue cultleider. Na zijn rondreis vindt hij gelijk een baan in de creatieve sector en volgens hem heeft hij eerlijk gesolliciteerd. Zijn vader is echt niet de hoofdredacteur/directeur/of anderzijds opperbaas van het bedrijf. Hij vindt een mooi appartement in de binnenstad (Utrecht/Amsterdam) want hij heeft veel geluk. Hij gaat nog wat vreemd op zijn nieuwe vriendin (volgens hem moest hij wel vreemd gaan want zij kon hem niet geven wat hij nodig had) en eindigt dan met de vrouw met wie hij zijn eerste relatie had op de middelbare school. Haar ouders zijn namelijk ook rijk.

Onder de radar performative male: Henry

Voor Henry moet je echt oppassen, want hij is een performative male in disguise.

Henry heeft slechts zelden een snor, heeft geen Cineville abonnement en komt heel oprecht over. Op de middelbare school had hij niet zoveel vrienden, hij werkt in de IT en woont in Almere. Henry loopt mee met de vrouwenmars, zijn ouders zijn maar medium rijk/invloedrijk en hij heeft een moestuintje.

Alleen Henry heeft ook een duister randje. Als je met hem date, merk je dat hij neerkijkt op — hoe hij ze noemt — hyperfeministische vrouwen. En dat hij zichzelf wel heel erg op de schouder klopt omdat hij (nog) niet over je grenzen heen gaat. Je denkt dat het zijn sociale ongemakkelijkheid is. Maar dan zegt hij steeds vaker op het laatste moment af en laat jou bijna alle dates organiseren, en in de loop van de tijd betaalt hij bijna niks meer. Hij is niet materialistisch en koopt daarom geen cadeautjes voor je, maar de afgelopen weken heeft hij wel een nieuwe e-reader, e-bike en iPhone voor zichzelf gekocht.

Opeens negeert hij je dagen, nadat je met je manneuvriend y hebt afgesproken. Hij gebruikt zijn zelfgediagnosticeerde ADD en dat hij zich jaloers voelde als excuus, maar blijft chagrijnig. Hij geeft je net genoeg om bij hem te blijven, maar hij maakt je steeds kleiner. En wanneer je voorzichtig oppert dat hij zich bezitterig gedraagt is het allemaal jouw schuld.

→ OM MOOIE DINGEN TE ZIEN
→ HOEF JE NIET OP REIS
→ NAAR VERRE OORDEN. →

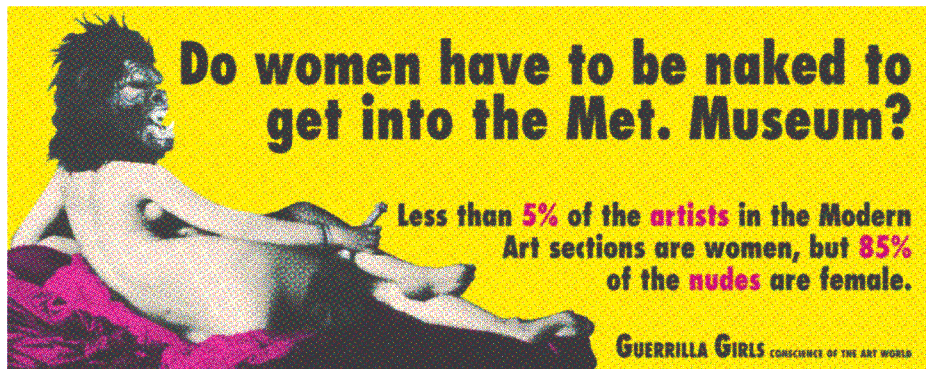
Is dit een
komkommer?

Stap op je fiets, kijk om je heen,
geniet van alles wat er te zien is
in de stad en in de natuur.

Op 17 november 1995 stonden de Guerilla Girls
voor het Stedelijk Museum in Amsterdam.
De Amerikaanse actiegroep, verkleed in
gorilla pakken, protesteren tegen het feit
dat er in de tentoonstelling The American
Perspective werk van slechts twee vrouwelijke
kunstenaars is te zien. Ze hebben bordjes
met teksten als "White Balls on Walls"
en "The American White Male Perspective".
(Parool, 18 november 1995)

Guerilla Girls

Copyright © 1989 Guerrilla Girls

De Guerilla Girls begonnen in 1985 met het verspreiden van posters waarop ze lieten zien hoe weinig vrouwelijke kunstenaars er in kunstmagazines en galeries een podium kregen. In 1989 werd de groep benaderd om een billboard te ontwerpen voor de Public Art Fund in New York. Ze zijn hiervoor naar het Metropolitan Museum of Art (afgekort Met. Museum) gegaan om het aantal kunstwerken gemaakt door vrouwen en het aantal

kunstwerken die een naakte vrouw afbeeld te tellen. Hieruit volgde hun iconische poster die door de Public Art Fund werd afgewezen maar alsnog in vele New Yorkse bussen te zien was. Deze poster leidde tot hun doorbraak in bekendheid. In 2005, 2012, en 2025 hebben ze geactualiseerde versies gepubliceerd waaruit bleek dat in 2025 nog steeds maar 8% van de kunstenaars vrouw is, en 67% van de naaktportretten van een vrouw.

Ook vandaag de dag is de groep nog actief. Hun laatste (virtuele) bezoek aan Nederland was met de video "One Is Not Enough!" geadresseerd aan het Van Gogh museum. In deze video (te vinden op YouTube) bekritisieren zij de nieuwe tentoonstelling The Dutch in Paris, die de Nederlandse kunstenaars exposeerde die tussen 1789-1914 naar Parijs reisden. deze 1135 kunstenaars waren er 68 vrouw (6%). De tentoonstelling had echter slechts kunst van een vrouw, Henriëtte Geertruida Knip, geselecteerd. Haar Stilleven met rozen, lelietjes-van-dalen en fruit werd geëxposeerd tussen de werken van de vele mannen.

Henriëtte Geertruida Knip, 1834, Stilleven met rozen, lelietjes-van-dalen en fruit.

Copyright © 2003 Guerrilla Girls

Hun activisme beperkt zich niet alleen tot de kunstwereld. Zo spreken ze zich ook uit voor het recht op abortus en tegen de Golfoorlog. In 2003 kwamen zij met een nieuw wapen: de oestrogenbom, in de hoop dat de mannen die de macht hadden hun wapens neer zouden gooien en zouden gaan werken aan vooruitgang in plaats van vernietiging. Ook vandaag de dag is deze boodschap nog al te actueel.

ZO VRIJ ALS EEN KIP

Zo vrij als een kip
Ik zit diep in deze dip
Maar dan bedenk ik mij "hey ik ben een kip"
Ik scharrel wat rond
In de bosjes, tussen de bomen
Met mijn pluizen kont
Op zoek naar nieuwe dromen

Zo vrij als een kip
Eet ik een klavertje drie
En kijk naar de bij
Die ik voor mij vliegen zie
En denk, die bij is net zo vrij als ik

Zo vrij als een kip
Wagel ik door het hoge gras
Drink ik water uit de regen plas
Spring ik voor de lekkerste bes
En eet ik pruimen oeee wat zijn ze vers

Zo vrij als een kip
Zit ik hier met 60 duizend vriendinnen
Ik loop mijn pootjes kapot op het ijzer
We mogen alleen maar binnen
En vrezen voor boer "de Keizer"

Zo vrij als een kip
Leg ik mijn ei
De volgende dag is die weg
Ik zoek in elke hoek en naast elke kei
Is er nou niemand die er wat van zegt?!

Zo vrij als een kip
Zit ik in de vrachtwagen
Dat is het laaste dat jullie van mij zagen
Was het een droom
Of is het een nachtmerrie?
Nu ben ik kip kerrie...

Gedicht Geschreven door Sam

PLANTAARDIGE KIP-KERRIESALADE

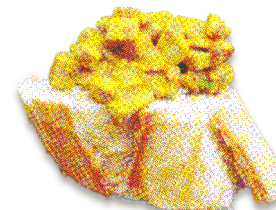

Maak deze heerlijke dip voor de volgende PINK! potluck of smeer het lekker op je brood voor de lunch op school of werk!

INGREDIËNTEN

160 gr tofu
2 el vegan mayo
1 el piccalilly
1 el kerriepoeder
1 tl kurkuma
peper
zout

Tim de Groot

BEREIDING

- 1 Snij de tofu in kleine blokjes en verwarm 5 minuten in de oven (220°C) of airfryer (200°C) en laat afkoelen.
- 2 Voeg de mayonaise, piccalilly, kerriepoeder, en kurkuma toe aan de tofu en roer goed.
- 3 Proef het mengsel. Voeg eventueel nog een beetje mayonaise toe voor romigheid, piccalilly voor zoet-zure smaak, of kerriepoeder voor kerriesmaak.
- 4 Breng op smaak met een snufje peper en zout.
- 5 Voeg circa 1 eetlepel water toe tot de gewenste textuur.
- 6 Garneer eventueel met bieslook of andere verse kruiden.

Recept Plantaardige Kip-kerriesalade

Hoi lieve PINK!-ers, hier is het recept voor een pompoen-crumblecake in 10 stappen. Ik maak hem in een ronde springvorm van 20cm doorsnede of een langwerpige cakevorm. Glutenvrij? Ik maak de cake ook regelmatig met boekweitmeel ipv bloem!

CRUMBLE

50 gr margarine
(in kleine stukjes)

75 gr bloem of
boekweitmeel

75 gr bruine basterd-
suiker

1/2 tl kaneel

CAKE DROGE INGR.

195 gr bloem of
boekweitmeel

100 gr kristal suiker

90 gr lichte
basterdsuiker

1 tl bakpoeder

1 tl baksoda

1/2 tl zout

1/2 tl kaneel

1/4 tl gemalen
kruidnagel

1/4 tl gemalen anijs

CAKE NATTE INGR.

120 ml water

150 gr pompoen

80 ml zonnebloemolie/
rijstolie

1 tl witte azijn/rijst azijn

1 VOORBEREIDING

Verwarm de oven voor op 160 graden Celsius.
Vet de barvorm(en) in

2 POMPOENPUREE

Kook ongeveer 150g pompoen blokjes tot het gaar is (10-15 min). Pureer het met een staafmixer

3 CRUMBLE

Mix met een mixer met deeghaken of met je handen de margarine, bloem, suiker en kaneel samen tot een kruimelig deeg en zet het aan de kant

4 CAKE

Meng de bloem, kristalsuiker, en bruine suiker, bakpoeder, baksoda, zout, kaneel, kruidnagel, en anijs samen in een grote kom. Zet aan de kant.

5 Meng in een kleinere kom het water, pompoen, zonnebloemolie en azijn samen tot het gemengd is.

6 Giet het pompoenmengsel in het bloem- en suikermengsel en klop het beslag met een handmatige elektrische mixer op middelhoge snelheid tot het glad is. Dit duurt ongeveer 2 minuten.

7 Giet het beslag in de ingevette bakvorm.

8 Verspreid de crumble over het beslag

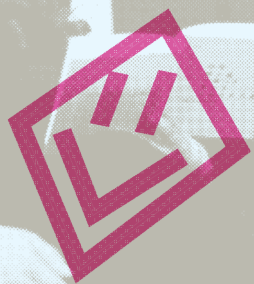
9 Bak 50 tot 60 minuten of totdat een satéprikker die in het midden van de cake is gestoken er schoon uitkomt. (Bij grotere vormen kan het soms langer duren)

10 Haal de cake uit de oven en laat de cake 10 minuten afkoelen in de bakvorm. Haal hem dan uit de vorm.

GIFF!

**JONGEREN
VAN DE
PARTIJ
VOOR DE
DIEREN**

ADW